

دار الفنون

حقوق فائز و لیتبر محمد علی

مقوق ، اقتصادیات

ایکی آمدہ بر نثر اولنور

مندرجات

قسم مقوق :

رهن مقابلندہ اقراض ایله مشغول اولانلر	حاجی عادل
قضای اداری ، شارل قروقات	(مترجمی) مصطفی حامد
یکی تورکیا حقوق مدنیہ سی تدقیقاتنه مدخل صاوزه رها (مترجمی) دانش سعید ، صدیق سامی	صدیق سامی
انتفاع حق	عبدالله وھی
صوچک و صوچلونک تعددی	احمد اسعد
یکی قانون مدنی حقندہ مسلکدا اشلردن بر رجا	

قسم اقتصادی :

استقراض و دیون عمومیہ	عینی زاده حسن تحسین
-----------------------	---------------------

استانبول — یکی مطبعہ

۱۹۲۷

صوچك وصوچلونك تعدى

برنجى باب

صوچلونك تعدى

۱ اشتراك : بر صوچك ايكي ويا دها زياده كيمسه طرفدن برلكده ايشلنمسيدير . شركت جرميه نك ، شيمدى يه قدر كورديكمز احكام عموميه دن تفريقه معيار صوچلورك تعددن عبارتدر .

شو قدر كه هر تعدد ، هر زمان ، اشتراك عد ايدلك طوغرى اولماز . بعض صوچلر وارددر كه اونده فعل ممنوع بنفسه فاعلك تعددى استلزام ايدر ، وفعلى طوعاً ويا كرهاً برلكده ايشليان كيمسه لرك تعددى صوچك عناصر تشكليه سندن اولق اعتباريله بالطبع اشتراك وارد اوله ماز :

۱ ؛ ثنائى الطرف ويا كثر الاطراف وچلر Les Delits bilateraux : عرضه كچمك يازنا بوقيلدندر ؛ بونده فعلك تماميتى آنحق فاعلك تعددينه موقوف اولدينى جهته اشتراك موضوع بحث اوله ماز . نته كيم متن قانونمزمده فعلك طرفينى تشكيل ايدن متجاوز و متجاوز عليه حقنده عين حكم درميان ايديلهرك ، تجزيه شرائطى طرفين ايجون تحقق ابتدئىي تقديرده ، هرايكيسى ده وعكسى حالده يالكز متجاوز تجزيه ايدلشدر (قج ، ما ، ۴۱۴ ، ۴۱۶ ؛ ۴۴۳ ، ۴۴۰) . بعض مؤلفر دوللوي ده بوماهيته عد ايدبورلر ؛ حالبوكه بوصوچده طرفينك قصدلى يكديكرينه تماماً متعارض اولديغدن - عناصر معنويه سنده كي آريلق طولاييسيله - صوچك وصوچلونك برلكى موضوع بحث اوله مز .

۲ ؛ سوء قصد Le complot : توركيه نك تماميت ملكيه سنه وضعيت حربه سنه تشكيلات اساسيه سنه سوء قصد ويا ر ضربه حكومت اجرا ويا خلقى عصيان و مقاتله يه تحريك ويا رئيس جمهوره سوء قصد ايجون (قج ، ما ، ۱۶۸) جمعيت تشكيل ايتك ؛ دينى ويا دينى حسياتى ويا ديناً مقدس طائيلان شيلرى آلت ايدرك دولتك امنيتنى اخلال

ویا خلقی بوکا تشویق ایتمک (قج ، ما ، ۱۶۳) [۱] . بوصوچک جرمیتی ایچون تشویق ایدیله جک فعلک معین اولمسی شرطدر . اگر بوتشویق ایدیلن فعل معین اولمازده بوتعضو لاعلی تعیین بر صوچ ایقاع ایتمک اوزره تشکیل ایدلمش بر جمعیت اولورسه دولتک امنیتنی اخلال جرمیه افتراق ایلر . [۲]

بوفعلک بالخاصه خلقی تشویق قسمنک تکملی آنجق بر انسان کتله سنک تشویقنه معلقدر . بوصورتله بر خلق کتله سنک وجودی ایسه فعل ایقاع ایدیلرک تعددینی استلزام ایتدیکی حالده شرکت وار دینه مز .

۳؛ جرم ایقاعی جمعیتی (la bande) Des associations des malfaiteurs بش کشی ویا دهها زیاده کیمسه لر طرفندن « عدلیه قوتی یا عامه نک امنیت ویا سلامتی ویا آدابی وعائله انتظامی ویاخود مال وشخص علیه » (قج ، ما ، ۳۱۳) هر هانکی بر جرم ایشله مک ایچون جمعیت تشکیلی . بونک اتفاق خفیدن فرقی اولای ؛ ایقاع ایدیله جک صوچ غیر معیندر ؛ نانیای ؛ بر جمعیت ، سیاسی تعضولرده اولدینی کی بر قصد نهائی به مضاف اولیوب ، آنجق جرم ایقاعی ایچون تشکیل ایدیلر .

بر جمعیتی تشکیل ایدن کیمسه لرک تعددینه رغماً اشتراک موجود عد ایدیله مز . بوفعلر تحقق ایتدیکی شرائط خصوصیه کوره ، بعضاً طرفیندن یالکزی بری ایچون جرمیه وسیله ویردیکی حالده دیکری ایچون تماماً مشروعت ساحه سنده قالیر . (عرضه کچمک وعفته تعرض ، قج ، ما ، ۴۱۴ ، ۴۱۶ ، ۴۲۳) . بعضاً بر طرف ایچون صورت مطلقه ده ، دیکر طرف ایچون ، برابر ایقاع فعل ایتدیکی کیمسه نک وضعیت حقوقیه سنه اطلاع صورتیه له ، مقیداً صوچ تحقق ایدر (زنا ، قج ، ما ، ۴۴۰ ، ۴۴۳) بعضاً ده شرکانک هیئت عمومیه سی ایچون ، صوچ تشکیل ایلر . (اتفاق خفی ، قج ، ما ، ۱۶۳ ؛ ایقاع جرم ایچون جمعیت تشکیلی ، قج ، ما ، ۳۱۳)

بونلر خارجنده فاعلک تعددی ؛ صوچک طبیعت ماده ویا قانونیه سی اقتضاسندن اولمدیغندن فعلک برلکده ایقاع ایدلمش اولمسی صورت مطلقه ده اشتراک جرمه وسیله ویرر .

[۱] معین وبالخاصه سیاسی بعض مقاصد ضمه مننده بر جرم ارتکاب ایتمک اوزره مذاکره واتخاذ اولنان هر قرار اتفاق خفی Le complot اولوق مقتضی و غریب شرایعنک اکثریسنده ده بوشکل قبول ایدلمش ایکن بزم قانونی فعلک اشکانی بروجه بالا تماماً تعیین ایلشدر .

[۲] مفصل آلمان حقوق جزائی ؛ فون لیچ ؛ ج ۱ ، کتا ، ۱ ؛ قسم ۲ ، II ؛ ۴۹ ؛ IV ،

II تاریخ . رومالیلرده ، بالنظریه وجه اشتراکری تفریق ایدلماش اولقله برابر ، بر صوچی برلکده ایقاع ایتمش اولان participes و fautores , socii , auctores لک کافه سی تجزیه ایدیلوردی .

قرون وسطی نك جرمن قانوننده بر قسم صوچلر ایچون ، مشوقلر Les instigateurs ، دهآ آغیر جزایه معروض قالمیه جق اولورلرسه ، عین فاعل کی جزالندیرلدیغی حالده یاردیمچیلر Les auxiliaires حقنده کی تکامل صوچك نوعه کوره اختلاف ایلر . بعض صوچلرده قولاً و یا فعلاً یاردیم ذات فعل کی جزالندیریلیر ؛ بعضآده کندی اشتراکی اولمقسزین فعلک تکملی قابل اولمیان اضطراری بر یاردیمچی (rechiter) (suppôt nécessaire volleist) عیناً فاعل جزاسی ویریلردی . حالبوکه دیگر شریکلر دهآ آز جرایه معروض قالیرلردی .

ایتالیانك قرون وسطی قانونلری فعل اصلی ایله Le Consilium (نصیحت ایله « قولاً » معاونت) L'auxilium (فعلاً « ماده » معاونت) Le mandatum (تشویق) ی آیردیغی و جزا نقطه نظرندن مشوق Le mandans ایله Le soclus principalis,quin casam dat délicto بی فاعله مساوی عد ایلدیکی زمان بوصوك تلقی بی قبول ایلدی . فقط اوده وجه اشتراکی بالنظریه تفریق ایده مدی .

بزم شرق قریبده ، مسئولیت آنجق مباشرت ایله توجه ایده جکندن ، اشتراک مباشر هم فعللره منحصردر . بوتحقق ایتدیکی تقدیرده ، شریك آنجق متسبب اوله بیله جکندن ، ومتسبب ایله مباشر اجتماع ایلدیکی تقدیرده مسئولیت آنجق مباشره توجه ایده جکندن شریك مسئول اولماز . قاعده اساسیه بو اولقله برابر بالاخره سوق ضرورتله بو حکم مطابق یاواش یاواش تقید ایدلمشدر :

نته کیم کاروانسرایلرده کیجه لین طیشاریدن دلتوب واقع اولان سرقتده داخلدن برکیمسه نك خرسزایله اتفاق وقولی توهم اولنسه مظنه دن اولنلر طوتیلهرق شرعله و عرفله تفتیش اولنق [۱] خصوصنده احکام وضع اولنمشدر . شو قدرکه بوراده تجزیه معناسنی افاده ایده جك وجهله سیاست ویا بوکامائل دیگر برکله قوللانیلیمبوب تفتیش کله سنك قوللانیلیمسی

[۱] قانون سلمانی ؛ فصل در بیان شرب خمر و سرقه و غصب و تعدی به متعلق سیاست و غیره . علی امیری افندی کتبخانه سی ، نو ، ۶۵ . نشانچی جلال زاده ، مرحومک قانونه متعلق بعض محرراتی عاشر افندی کتبخانه سی ، نو ، ۱۰۰۴

ایچرودہ کی متفق یعنی شریک مطلقاً جزا کورمہ چکنی افادہ ایدیورہ برآز آسائیدہ خرسز
برکیمسہ شریکی اولدیغنی سویلدیکی تقدیرده «ا کراول کیمسہ لوندمتم ایسه اشکنجه ایدہ لروالا
خرسزک سوزی ایلہ عمل اولنیه» [۱] دنیللمسی ده بوفکری مؤبددر . حالوکه اوزون
زمان صکره علی الاطلاق شرکای جرمة وخصوصیلہ عسکری صوجلر شریکرینه عین
فاعل کی جزا ویرلمک باشلاش وبوصورتله «یاالردن هر قغیسی جفتدکلرین قویوب
قاجه لر یاایه کیمسہ مانع اولیه وکیزلیه و آرالرینه کیمسہ کیرمیه والا یاایه اوله جق
سیاست اونلره اولور» [۲] دینمشدر .

III اشتراك مقدره مختلف تلفیهلر : بر قاج کشی، بالانتهلاف بر صوجه اشتراك ایتدکلری
تقدیرده اونلردن هر برینک، فعلک تمامیتده، تأثیرلری مختلفدر . بوکا مبی ستون شرابع
طرفدن، صوجلوق اعتباریه فاعل وشریکلر آره سنه، وبالذات فعل نقطه نظرندن ده
اصلی اشتراك و فرعی اشتراك آره سنه بفرق قونمشدر .
شرکا آره سنده مسئولیتک وجه تقسیمی جزائیون وشرعیونی دائماً مشغول ایتمشدر .
بومشغولیت نتیجه سنده تظاهر وتبلر ایدن فرقلی دوشونجه لری تصنیف ایتدیکمز تقدیرده
دورت فکرمه ارجاع ایدہ بیلیرز :

۱ : ستون اوروبا شرایعنه یا بیللمش اولان قلاسیک نظریه : صوجلولری ؛ - سبب اصلی
اولانلر La cause efficiente یا بر معاونت و مظاهرتله یاردم ایدنلر اولوق اوزره ایکی
قسمه آیریور . برنجی قسم ؛ فاعل اصلیلر، فعلک افعال اجراییه سی ماده ایقاع ایدنلر
ویا اوکا مباشرت ایلنلر ؛ فاعل مادیلر Les auteurs materiels ؛ فعلی ملاحظه ایدوب
قرار وبرد کدن صکره افعال اجراییه سی بالذات ایقاع ایتیموب باشقه سنه یاپدیرانلر ؛ فاعل
مغویلر باشقالرینی صوج ایشلمکه عزم ایتدیرنلردر (قیج ، ما ، ۶۵ ، فقره ۲) [۳] .
ایکنجی قسم ؛ فرعاً ذی مدخللر و صوجلک اجرا قرارندن تمامی ایقاعنک نهانته
قدر ، مختلف دورده لرنده ، فاعللره اعانت واونلره یاردم ایدنلر (یاردمجیلر و معاونلر) در .

[۱] قانون ساجانی ؛ کذا ، علی امیری افندی کتبخانه سی ، نو ، ۶۵ . قانوننامه ساجانی ، در
زمان مراد خان غازی . بره باتانده اسعد افندی کتبخانه سی ، نو ، ۲۳۶۲ .

[۲] قوانین عرفیه عثمانیه ۲۰ - ۲ ، بره باتانده اسعد افندی کتبخانه سی ، ۲۳۶۲ .

[۳] حاشیه لی قانون جزا ، غارصون ، کذا ، ۲ ؛ فصل ، ۱ ؛ قسم ، ۲ ؛ E ، نو ، ۱۶۱ ؛ ما ،
۵۹ - ۶۰ ؛ ص ۱۴۳ . قسم ، ۳ ؛ D ، نو ، ۵۲۲ ؛ ما ، کذا ؛ ص ۱۵۸ .

۲: فرانسز قانون جزاسندن مستنبط اولان: صوچك برلكي؛ فاعل اصلينك جرميتندن شرکايه ساري مسئوليتك و جزائيتك مساواتي؛ صوچ ايشلمش اوليانلره توجه ايدن شرکتك توصيفي اصولي.

آ؛ فرانسز اصولي وهاله برلشمش برقاج كشي طرفندن ارتكاب ايدلمش برصوچك وجودينه دائر اولان، قلاسيك فكره التصاق ايدر. بواعبارله صوچ فعلك اكالي ايجون ايجاب ايدن وظائفی آره لرنده تقسيم ايدن برقاج كشي طرفندن اجرا ويا تشبث ايديلان يكانه بر عزم جرميدر. و فاعل متعدد اولديغي حالده ميدانده برتك حادثه واردر. بوسيله اشتراكی يكديكردن مستقل فعللردن مركب بر كل عد ايتك قابل دكلدر؛ بالضروره قبول ايتك ايجاب ايدر كه عين جرمك مرتكبلى آره سنده متكافؤ و شخصي بر ارتباط واردر.

ب؛ بالاشتراك ذى مدخل اولانلر آره سندن صوچي منع و تجزيه ايدن ماده قانونيه به بالذات كندى افعالندين طولايي، يالكز فاعل معروض قالير. شريكك فعاليتي، قانون جزايه توفيقاً، بذاته حكمي مستلزم دكلدر. صوچ ايقاع ايدمك بر كيمسه به مردبون ويرمك، زهر تدارك ايتك، كوزجيك ايتك صوچ دكلدر. بوفعللر يالكز فاعلنك، باشقه سي طرفندن ارتكاب ايدمك ايستان بر صوچي تسهيل ايتك خصوصنده كي قصدندن طولايي جرميت اكتساب ايدر. شو حالده شريكى، بالا اختيار تسهيل ايتمش اولديغي بشقه سنك فعلندن طولايي مسئول ايتك وجوبى طبيعيدر. بناء عليه بوفعلك جزاسيله تجزيه ايتك لازمدر. هر نه قدر بشقه سنك فعلنه اشتراك ايتسه بيله شريك، طبق فاعل كي، كندى قصد ايتديكي، كندى انتفاع ايتك ايتديكي صوچي ايشله مش اولور. آنجق عمومك فعلك ماديتنده كي حصه فعاليتلى، نه قدر فرقلى اولورسه اولسون، بالنهايه عين هدفه مضافدر. وجهده كي بوعينيت فاعلك مسئوليت آموزجى ايله عيلاً متناسب بر مسئوليتى انتاج ايدر.

ج؛ بوتلقى به كوره بر صوچك فاعلى بالنتيجه اوصوچي تفريق و تميز ايدن افعال نهايه ويا تشبيهى، حرركات اجرائيه يي ايقاع ايدنلردر. بتون ديكر صوچلور، حق صوچك ارتكابى فكرينى تلقين ايدنلر (مشوقلر يعنى بزم قانونمك تعبيريله عزم ايتديرنلر) شريك صفتنى حائزدرلر [۱]

[۱] حاشيه لى قانون جزا غارصون؛ كتا، ۲؛ فصل، ۱؛ قسم، ۱؛ B، نو، ۱۸؛

۳: سرایت مجرمیت نظریه سی. بوراده برتک مسئولیت تثبیت ایدیلیر: فاعل اصلینک مجرمیتی. ایشته بو مجرمیت ذات فعلده کی فعالیتلرینه بناء دیگر شرکایه تشمیل ایدیلیرور. فقط بو نظریه، صوچک برلکی نتیجه سی اوله رق، غایت شایان تأسف و قطعاً مفرط ایکی نتیجه موصل اولور:

اولا: شریکده فاعلک مسئولیته کوره تعیین جزا ایلک؛

ثانیاً: شریک ایچون فاعل اصلی اولدییی تقدیرده مجازاتی تشدید ایده جک اسباب قانونیه یی نظردقته آلامق. بو محذوری قالدیرمق ایچون هم فعل ایله شریک آراسنده کی بوتون فرقلری قالدیرمق، وقلاسیک فکرده کی صوچک برلکئی، یکدیگریک خصوصیتلرندن متأثر اولیان اشتراک حادثه لریله تعویض ایتک کر کدر، بشقه بر تعبیره کوره فاعل ایله شریک آره سنده، ارتکاب ایتدکلری فعلدن طولانی، بر رابطه آرامغه حاجت یوقدر. هر بر لرینی بالذات کندی فعللرینک فاعلی اولمق اوزره تجزیه ایتک و هر شریکی فعلک اجراسنده اوینادقلری رول ایله مشغول اولمقسزین ذات فعلک منافع اجتماعیه مخالفته کوره جزا لدیرمق لازم کایور.

۴: مشترک بر فعلده فردی مساعینک توحیدی جرمک اجراسنی تسهیل ایدر. بو اشتراک تصدی اولتان صوچک تحقیق ایچون تقسیم مساعیدن عبارتدر. جرمی مساعینک بو وجهله تداخل و توسعی ایله کنیشیلان تهلکه اجتماعیه؛ قانونی، بالذات اشتراک فعلی بعضاً مخصوص بر صوچ حاله افراغ ایده رک منع ایتکه (قج، ما، ۱۶۳، برنجی بابک دردنجی فصلی، ما، ۳۱۳. آلمان، قج، ما، ۱۱۵. فر، قج، ما، ۸۹) بعضاً اشخاص متعدده طرفدن ارتکاب ایدیلن فعلک جزاسنی تشدید ایتکه (عرضه کچمک، قج، ما، ۴۱۷. سرقت، قج، ما، ۴۹۳، ۳. آلمان، قج، ما، ۱۲۳ فقره ۳؛ ۲۲۳، a) سوق ایتشددر. فقط قانونلر، مشترک جرملری استثناء تحذیری بر صورتده منع و یا فاعلرک تعددی طولایسیله جزاسنی تشدید ایلر [۱]

ایجابیون Les poutivistes برابر حرکت ایدن فاعل مشترک لردن هر بری حقنده جزانک شخصیاشدیرلمسنی درمیان ایتکه برابر، بر اجتماعی مدافعه واسطه سی اولمق اوزره ایستورلر که متعدد مجرملرک اشتراکی، یا بالذات تجاوزده ایتداردن اول تجزیه ایدیلن خصوصی بر صوچ تشکیل

[۱] حاشیه قانون جزا، کد؛ تعریفات عمومی، نو، ۱ - ۳؛ ص، ۱۳۲

ایتسون ، ویاخود اشتراك اولجه تصور و تصمیم ایدلمش ایسه ، ایقاع ایدیلن جرمك مجازاتی تشدید ایلسون .

IV برکشی طرفدن ایقاع ایدیله بیله جکی کبی اشخاص متعدده جانبندن ده ارتکاب اولنان فعللردن صوچ تشکل ایده بیلمك ایچون تجربیه وسیله اتخاذا اولنان حادثه لر اوصوچك افعال اجراییه سندن اولمیدر . بونك ایچون بر تحلیل ایله فعلك مادیتنی تعیین و افعال فرعیه یی آکا ربط ایتمك ایجاب ایدر :

فعل جرمی باشلانمش ویا اتمام ایدلمش حرکات اجراییه دن عبارتدر . حرکات اجراییه ایسه صوچك تعریف قانونیسنی تشکیل ایدن حرکات فعلیه یی ایقاع ایتمکدر . مثلاً عرضه کچمك بر شخصی اجبار و اوکا تجاوز جنسیده بولمقدردر . بناءً علیه بو افعال اجراییه یی یالکیز برکشی یاپارسه بر تك فاعل وار دیمکدر . آنجق بو بر تك فاعلك یانمسی ایستر بالذات اولسون ، مثلاً بر آدمی جبر ایده رك النده کی مالی آلان کیمسه نك وضعیتی کبی ؛ بوکا طوغریدن طوغری به فاعل دیرلر ؛ ایستر دیگر بر شخصی ، ولوکه او شخص بالذات متجاوز علیه اولسون ، اجبار ایده رك یابدیرسون ؛ مثلاً برخسته باقیجه خسته به ویره جکی ؛ ویا برخسته به آله جنفی کینین یرینه آرسنق ویرمك . بوکاده بالواسطه فاعل auteur médiate ou in'ellectuel (indirecte) دینیر .

V بر صوچك افعال اجراییه سنی بالذات فاعل ایله متحداً ایقاع ویا اکمال ایدنلرده برلکده ایشلیانلر (هم فعل) دینور . شو حالده

۱ برلکده ایشلیانلر (هم فعللر) فعل اجرایی به اشتراك ایتمش اولمیدر ؛ و ذاتاً یاردیمچیلر (فرعاً ذی مدخل) ایله فرقیده بودر ؛ مثلاً خرسزلقده چالینان شیئی آلانلر برلکده ایشلیانلر (هم فعل) در . افعال اجراییه سی مرکب اولان صوچلرده برلکده ایشلیانلر (هم فعللر) او افعالی تقسیم ایدرلر . بالفرض دمین مثال اوله رق ویردیکم مسلح خرسزلقده بری سلاحی چکر ، او بری مالی آلیر .

قانونمزا برلکده ایشلمك حادثه سنه ویردیکی ایکی شکلی تعیین ویکدیگرندن تفریق ایتمك لازمدردر .

آء فعلی ارتکاب ایتمك perpetrator . ارتکاب فعللری صوچك نتیجه ماده سنه طوغریدن طوغری به اتصال ایدن حرکتلردر ؛ و بونلرک هر بری مستقلاً او نتیجه یی وجوده کتیره بیله جکته رغمأ صرف مقصده مطلقاً وصول اطمینانی تحصیل ایچون توحید مساعی اولنمشدر .

بر صوچی ایقاعه موفق اولمق ایچون عین فاعل طرفندن تکرار اولنان مختلف ضربه لر
حواله سی؛ مثلاً بر آدمی اولدیرمک، ویا اوکا قارشى بر فعل مؤثر ایقاع ایده بيلمک
قصديه بر قاج دفعه آتش ایتک صورتيله برتک اراده نک متفرق، فقط هم زمان حرکتلرله
اظهارى، برتک فعل اولدینی کبی؛ بو فعالیتک عین زمانده، فقط مختلف کیمسه لر طرفندن
ایقاعی ده مشترک بر ارتکاب تشکیل ایلر.

ب، طوغریدن طوغری به برابر ایشله مک *immédiatement cooprer*. صوچک
اجزای اجرائیه سی تشکیل ایدن حرکتلردر؛ بو حرکتلر فعلک بنفسه اتصال ایده مدکاری
نتیجه ماده سنک عناصر مرکبه سیدر؛ و فعل آنجق او عنصرلرک برلشمه سیله وجود
بوله بیلیر. فرضاً بر آدمی صویان بر قاج کشیدن ایکسی اللرینى طوتوب بری آغزینی
بری کوزلرینی قیاسه ونهایت صوکنجیسی ده جیلرندک کئی آله بو فعللردن هیچ برینک
مفرداً وجوده کتیره مدکاری نتیجه یی هیئت عمومیه سی حاصل ایدر.

برلکده ایشله مکى بو یولده بر تقسیمه تابع طونمق ماده بویوک بر منفعت حقوقیه
تأمین ایتمکله برابر بو-بتون فائده سزده دکلدر. مثلاً یوقاریده ویردی کمز مثالده کى
متجاوز علیک کوزینی قیامق بر هم فعلک *coaction* اولوب اولدینی ترددی استلزام
ایده بیلیرکن بو تعبیر، پک اعلی، اونکده بو مدلوله داخل اوله بیله جکنی افاده ایلر.
دیتمک اولیورک قانونمز موجبجه بر فعلک حرکات اجرائیه سنه، کرک ارتکاب و کرک
طوغریدن طوغری به برابر ایشله مک صورتندک، ماده اشتراک ایلیانلر فعل مذکورى شخصاً
ایقاع ایتش شکلندک مسئول اولورلر.

فاعل مغویلر؛ بشقه لرینی صوچ ایشلمکک عزم ایتدیرنلردر.
بو وضعیتده عزم ایتدیرن کیمسه ایله نتیجه فعلیه آره سنه اوچنچی بر کیمسه نک تلاحق
ایدن مباشرتی اونک مستحق جزا بر شخصیتی تمثیل ایتدیکنه دلالت ایتمز؛ چونکه
او مباشرت سربست و بناء علیه صوچلو بر اراده نک افاده ماده سی دکلدر. کندیسنی صوچه
سوق ایدن آدمک النده نهایت بر آلت مثابه سنده اولدیغندن حتی مسئول بیله عد ایدیلامک
ایجاب ایدر نته کیم اسویچره لائحجه طاسلاغنده بویله در (ما، ۲۵).

مع هذا ذات فعلک افعال اجرائیه سنه اشتراک ایتمکسزین بالذات فاعلی عزم ایتدیرنلری -
احکام نظریه اصل فاعل و فعلک مرتکبى ده اونک النده بر آلت صایمسنه رغماً - قانونمز هم فعل
صایمش (ما، ۶۴، فقره ۲) و بوقرینه ایله مرتکب جرمک فعلندکده جرمیت کورمش

دیمکدر. [۱] فقط دیگر برینک ایده جکی کوزجیلک ، فعلک افعال اجراییه سندن اولماق حسبیه ، هم فعلک صایلماز . حالوکه قانونک خصوصی احکام تعیین اتمکله سلب ایلک ایستدیک تهلکه اجتماعیه تحقق ایده جکندن فرانسز محکمه تمیزی Genold و Laurent قرارنده (۲۴ ، اغستوس ، ۱۸۲۷) ، متنده کی « بر جنایت ویا جنجهنک مشترک فاعلری » تعبیر مبهمندن ده (فر ، قج ، ما ، ۵۹) استفاده ایده رک ، بالخاصه برلکده یاپیلان خرسزقلرده صوچک ، حین اجراسنده کی معاونتلی هم فعلک عد ایشدر . [۲]

محکمه تمیزک بو اجتهادینه فرانسز مؤلفلرندن ده بر قسمی ، فاعلرک مجرد تعددی شرکته کفایت ایده جکندن ، اشتراک اتمک ایسته میورلر . [۳]

۲ : بوهم فعللر قصداً و بوقصدلرنده بر مشارکت ایله حرکت ایتلیدر . بوقصد :
اولا ؛ جرمک عناصر خصوصیه سنی ادراک ،

ثانیاً ؛ دیگر هم فعللرله مشترکاً حرکتی تیقن شکلنده اولق لازمدر . بو سببه مشترکاً حرکت تحقق ایتزسه اشتراک موضوع بحث اوله ماز . هم فعللردن برنده مسئولیت ویا قصد تحقق ایتزسه حکم عینیدر . کذلک اگر قصدلرنده بو اشتراک یوقسه بینه هم فعلک تحقق ایده من

۳ هم فعلک بشقه سنک فعل اصلینه اشتراک دکل بر فعل مستقلدر . بو اعتبارله شرائط شخصیه سنه کوره هم فعللردن هر بری شخصی بر خصوصیت عرض ایدر . عین زمانده علاوه اتمک کر کدرکه فاعل اوله میه جق کیمسه هم فعل اوله ماز . آنجق ، هم فعللک تماماً عکسنه اوله رق ، بر کیمسه حقوقاً بالذات ایقاع ایده میه جکی بر صوچک ایقاعنه اشتراک ایده بیلیر : مثلاً ؛ مأموریت موقع ونفوذنی سوء استعمال ویا وظیفه سنده اهل و تراخی ایلک مطلقاً مأمور (قج ، ما ، ۲۲۸ ، ۲۳۰) و عرضه کچمک مطلقاً ارکک (قج ، ما ، ۴۱۴ ، ۴۲۶) اولغه موقوف ایکن علی العاده بر فرد ویا بر قادین بوفعللره اشتراک ایده بیلیر .

[۱] بعض مؤلفر صوچه تقدم افعالک اونک اجراسنه طوغریدن طوغریه اشتراک تشکیل

ایده میه جکی اجتهادنده در .

[۲] حاشیه لی قانون جزا ، غارصون ؛ کتا ، ۲ ؛ فصل ، ۱ ؛ قسم ، ۱ ؛ B ، نو ، ۲۱ ،

۲۲ ؛ ۴۱ - ۴۳ ؛ ص ۱۳۴ ، ۱۳۵

[۳] کد ، نو ، ۵۴ ؛ ص ۱۳۶

مع ذلك بر جرمك حصوله ویا عدم منعه ، قصد و فعلده برو حده مقارن اولمقسنزین ،
بر قاج كشی بدن سبیت ویرسه ، اولردن هر بری ، كندی فعلنده کی شرائط خصو -
صیه کوره فاعل اولمق اوزره معایندر . قانوناً صراحت مخصوصه اولمدجه ، بوراده ،
قاعده عمومی حکمه توفیقاً افعال اجرائیه اشتراكده شرط دکلدر .
بوراده ، بالخاصه بوفرضیه داخل اولمق اوزره ، اهلاً واقع اوله جق فعلی مشا -
رکتلی ذکر اتمك اقتضا ایدر ؛ ازان جمله ، متعدد یقیجی کچنلری خبردار ، ونظاماً
مقتضی تدابیر مانعیه اتخاذ اتمكسنزین ، یقمقده اولدقلری بنادن بر دیرك ، بر پوترل ،
بر طاش ... الخ آثارلر ، و بونكه برینك مجروحیتنه ویا اولومنه سبیت ویرلرسه حال بویه در .
هر بری بر قصد مخصوص ایله متحداً ومتوالیاً عین نتیجه یی التزام ایدن ویا منع ایتیان فاعللرك
بوجه دلری بر فعالیت مشترکده مقارن دکل ایسه حکم ینه عیندر . بری قصداً و اوتیه کی
غیر قصدی حرکت ایدن صوچلولرده عین وضعیت تحقق ایدر . نهایت ایکی شریکدن
برینك ، مثلاً عقلی خسته لئی طولانیسه ، هم فعللکنك اورتهدن قالمسی حالنده عین
قاعده تطبیق ایدیلیر . بواحواله ، قانوناً تعیین ایدلمش اولان هم فعللکنك عکسنه ، افعال
اشترکیه نك تابع بر شکلی اوله رق ، فعل ملحق action connexe ou acc ssoire
دنیله بیلیر .

شُرَیْطُكْ

I شُرَیْطُكْ : بر دیکری طرفدن باشلانمش ویا اتمام ایدلمش بر فعل اجرائیده مدخلدار
اولمقدر . حقوق حاضرده کوره اشتراك یا بر تشویق ویا خود یاردیمده تبلر ایلر ؛
۱ : تشویق : بر دیکری قصداً بر صوچ ایشتمك ایچون قاندرمق détermination در .
بو صوچك جرم وقاحت اولمسنده بفرق یوقدر .
ا ؛ فاعلی قولاً تحریك اتمك صورتنده اولور ، بونده محرك صوچك هیچ بر عنصر
فعلسنه اشتراك ، هیچ بر جزء مادیسنی اجرا ایلش اولماز ؛ اونك بتون فعالیت سوزه
انحصار ایش ، وسوزده قالمشدر ، قانونك متذنه بو تحریك :
آ ؛ فاعلك ذهنده صوچ ایقاعی قرارینی او یاندیر ارق .
ب ؛ فعلی ارتکاب قرارینی تأیید .
ج ؛ یا خود فعل ایشلندکن صکره مظاهرت و معاوننده بوله جغنی وعد صورتلریله
واقع اولور .

۳؛ صوچك وسائط اجراييه سنى اعداد ايله وقوعه كلىر . بو وسائط جرميه نك اعدادى بعضاً تحريك كى صرف قولى اولور ؛ صوچك نه صورتله ايشله نه جگنه متعلق تعليمات و تعريفات اعطا ايتمك كى . بعضاً ده بويله قولياتنه انحصار ايتيؤب ماديّات ساحه سنه انتقال ايلر : فعلك ايشلنمسه يارايه جق ايش و واسطه لرى تدارك كى .

واقعا بر فعله نه كى افعال ايله تشويق ايديله جكنك بعض قانونلر [۱] طرفندن على الانفراد تعين ايدلمسى بعض مؤلفلرى ده ، عكسك صوچ و جزاك قانوناً تعينى دعا مهنه مخالف اوله جغندن ، تشويق وجوده كتيره جك افعالك متن قانونده تماماً تعينى ضرورتى ادعايه سوق ايتمشدر . صوچلرك و جزالرك عندى و شخصى تلقيله معروض بر ايلمسى جائز اولمديغندن دركه هر فعلك جرميتى قانوناً تعين ايدلمشدر ؛ فقط اساس اعتباريله بو جرميت تعين ايدلد كدن صكره بتون فروعاتى يكان يكان قانونك صراحتنه مفتقر قيلمى طبيعت مصلحت ايله قابل تأليف كورميان بعض قانونلر افعال تشويقيه ي متنده تعداد اولنانلره قصر ايتمكسزىن « ويا ديكر واسطه لرله » ديهرك تعميم (الما ، قج ، ما ، ۴۸ ، فقر ۱) ايلش و بعض قانونلرده هيچ بر قيد درميان ايتمده دن (نو ، قج ، ما ، ۶۴ . ايتا ، قج ، ما ، ۶۳) تقدير حكاه بر ايتمشدر .

تشويق مادامكه قاندير مق يعنى اصل فاعلك دماغنده صوچ ايقاعى قرارينى ايقاد ايتمكدرك . شو حالده مجرد صوچ ايقاعى امكانى احضار ايتك جرميت ايجون كافى دكلدر . بو قرارى اوياندير مق ده ، بو كونكى ايجابى حقوق تلقيله مزه كوره ، بنفسه بر صوچ دكل ، بلكه بشقه سى طرفندن ارتكاب ايديلان بر صوچه طولاييسيله اشتراكدر ؛ و بو اعتبارله فاعلك دماغنده بر قراره انقلاب ايدن تشويقك كنديسى بر مؤيده به مقارن و بالنتيجه آتام ويا تشبث ايدلمش بر فعله استحاله ايتمكجه ده مستلزم جزا دكلدر . بناء عليه فاعل اصلى جرمى ايقاعدن كندى كندينه صرف نظر ايدليكى تقديرده ، مشوقك تشويقى تمام اولش و آنجق كندى اراده سندن خارج بر عاملك لحويله تكمل ايتمه مش بولنمسه رغماً ، فعل اصلينك عدم وجودى شركتك ثبوتنه مانعدر . ديمك اوليوركه اشتراك تشبث - آشاغيده بحث مخصوصنده تفصيل ايديله جكى اوزره - مستلزم جزا دكلدر ؛ حق فعلك بشقه عناصر و عواملله اجرا ايدلمش اولمى ، قتلك معاونك و يرديكى آلتك غيريسيله ايقاعى ده عين حكمنده در . [۲]

[۱] فر ، قج ، ما ، ۶۰ ، ۶۱ ، ۶۲ . آلا ، قج ، ما ، ۴۸ ، فقر ۱ . نو ، قج ، ما ، ۶۵
[۲] مفصل آلمان حقوق جزا سى فون ليج . ج ۱ ، كتا ۱ ، قسم ۲ ، II ، ۵۲ ؛ II ، ۲
۲ ص ، ۳۳۸ . حاشيه لى قانون جزا ، غارصون ؛ كتا ۲ ؛ فصل ۱ ، قسم ۲ ، g ، نو
۳۲۴ ، ۳۴۵ ؛ ما ، ۵۹ - ۶۰ ؛ ص ، ۱۵۳ .

مشوقك قصدی آنحق فاعلك فكرنده معین بر صوج ایقاعنی تحريك ایتمكدن عبارتدره
او آنحق بونی ایستر . اگر فاعل بو فعلی ایشلرسه فها . بشقه بر فعل ایشلرسه او تقدیرده
بو فعل حقنده مشوقك تشویق موضوع بحث اوله ماز .
تشویقك جرمیق مادامكه فعل اصلی به ملحق بر اشترا کدر ؛ جزاسی ده او فعلك
جزائینه تابع اولمق ایجاب ایلر . فعلك جزائیتی بر فعل تام جزائیتنده ایسه تشویق او
جزائیه و فعل بر تشبث جزائیتی عرض ایدرسه تشویق ده او جزائیه معروض قالیر . یعنی
شرکت اساس اوله بیله جك علی العاده مستلزم جزا بر تشبث اشتراکده مستلزم جزادر [۱] .
لکن ذات تشبث مستلزم جزا اولمازسه مسئله بر عکسدر [۲]

۲ : یاردیم : حین ایقاعنده بر دیگرینك صوچنه قصداً . مظاهرت ایتك ، اونی
قولایلاشدرمقدر . بو مظاهرت آنحق نتیجه فعلیهك بر شرطی ماده تأمین ایدن [۳]
بر حرکت ایله وجود بوله بیلیر ؛

صوچك ایقاعنه بو صورتله یاردیم ایستر حرکت احضاریه به تعلق ایتسون ؛ ایستر
حرکات اجرائیه به ؛ یعنی ، قانونك قولاندینی تعبیر وجهله ، ایستر « صوچ ایشلمه دن اول »
وایستر « ایشله ندیکی ائنده » واقع اولسون فرقی یوقدر .

معاونت ، مظاهرت ، امداد نتیجه یی تحريك ایتلیدر ، بویولده نتیجه به مؤثر اولان
حرکتلر فعلی اعداد واحضارده ایتسه عینیدر . [۴] اگر واقع اولان حرکت ذات فعلك
بر شرطی تشکیل ایتیمورسه معاونت تحقق ایتمز ؛ نهایتاً نهایت به بر معاونت تشبث اولورکه
مستلزم جزا دکلدیر .

مظاهرت مادی بر فعل اوله جنی کبی ، وصایا قییلندن ، معنوی ده اوله بیلیر . حتی
آلمان قانون جزاسی ، فعلدن اول واقع اولمق شرطیله ، علی العاده یاردیم وعدینی بیله
(ما ، ۲۵۷ ، فقره ۳) معاونت عد ایتیمور .

معاونت قصدی بر صوچك وقوعنه قصداً مظاهرت اولدیغنه کوره اهمالی صوچلرده
تحقق ایده مامك لازم کلیور . اتصال ایتدیکی فعل اصلینك بر جزء اجرائیسی ده اولمایه بیلیر ؛

- [۱] مفصل آلمان حقوق جزاسی ، فون لیچ ؛ ج . ۱ ؛ کذا ، ۱ ؛ قسم ، ۲ ، II ، ۵۱ ؛ I ، ۵ .
حاشیه لی قانون جزا ، غارصون ؛ کذا ، ۲ ؛ فصل ، ۱ ؛ قسم ، ۲ ، A ، ۹۱ ؛ فقره ، ۱
[۲] حاشیه لی قانون جزا ، کذا ، ۹۱ ، فقره ، ۲
[۳] حاشیه لی قانون جزا ؛ کذا ، قسم ، ۲ ؛ 3 ، E ؛ نو ۲۷۹ ؛ ص ، ۱۵۰
[۴] کذا ؛ نو ۲۷۸ ، ص ۱۵۰

و او حالده اوفعلك احضاری بر قسمی تشکیل ایدر. آنجق بو اهامال - حقوقاً عین زمانده بروجیه فعلیه تحقق ایتدیکی تقدیرده - وقع اولش ایسه معاونتده تحقق ایلر. معاونت بر فعل قصدیه قصداً مظاهرت سکلنده مستلزم جزادر .

اشتراکده معاون شریکک ذات فعله علمی ده لاحق اولمیدر . عن جهل سبق ایدده جک یاردیملر معاونت تشکیل ایتمز . بو علم

اولا : بالذات کندینک ،

ثانیاً : دیگرینک یعنی فاعلک فعلی ، و

ثالثاً : بو ایکی فعل آده سنده کی رابطیه محیط اولمیدر

بو شرائط دائره سنده واقع اوله جق معاونت فعلنک صوچك عناصر اجرائیه سینه ارتباط ایتیمی ضروری دکلدر ؛ حرکت احضاریه به التصاقی ده اشتراکک تحقیقه کفایت ایلر [۱] . فقط بالذات فاعلک معاونتدن خیر اولسی اقتضا ایتمز

کذلک معاونت ؛ مادامکه دیگر برینک فعلنک تابعیدر ، تحقق ایدده بیلیمک ایچون ، مظاهرت نتیجه سنده یاردیم اولنان آدمک ولوکه تشبث سکلنده بر فعل ایقاع ایتمز اولسی شرطدر . بناءً علیه ، تشویقده اولدینی کی ، معاونتک تماماً ایقاع اولمش بولنسی ، بالذات صوچك ارتکاب ایدلمسینه ، هیچ اولماز سه فعله باشلامسینه موقوفدر ؛ هنوز اجراسنه باشلاماش اولان ممنوعه لر ایچون حرکت تحقق ایتمز . کذلک اولدن ایقاع و اتمام ایدلمش بر صوچه ده ، متمادی اولمدیجه ، بالاخره واقع اوله جق بر فعل ابله امکان اشتراک یوقدر . بونده ده جزائیت ، کذلک مظاهرت اولان فعلک جزائیتنه معلقدر ، و آنجق بیلهرک معاونت ایدلمک مستلزم جزادر .

II معنای قانونیسیله اشتراک ؛ قصداً ایقاع ایدیلان بر صوچی قصداً تشویق و یا معاونت ایلکدر . شو حالده قصدک عدم وجودی فعل اصلیک بر صوچ تشکیل ایتسنه مانع اوله جفتدن بالنتحه راشتر کده وسیله ویرمز [۲] . کذلک تسبباً ایقاع ایدیلان بر فعلی قصداً تحریک و یا مظاهرت راشترک عد اولنه مز . بودها زیاده بالواسطه ایقاع ایدلمش بر فعل اصلی تشکیل ایدر [۳] .

[۱] حاشیه لی قانون جزا ، غارصون ، کتا ، ۲ ، فصل ۱ ، قسم ۲ ، A ، نو ، ۹۲ ، ص ۱۳۸

[۲] حاشیه لی قانون جزا ، غارصون ، کتا ، ۲ ، فصل ۱ ، قسم ۲ ، D ، نو ، ۲۹ ، ص ۱۴۱

[۳] فصل آلمان حقوق جزایی ، فون ایچ ، ج ، ۱ ، کتا ، ۱ ، قسم ۲ ، ۵۲ ، ۱ ، ۵ ، ص

مؤلفلرک بالاتفاق قبول ایتدکلی وجهله ، شریک آنحق قصداً واقع حرکتندن مسئولدر ؛ اجتهادات قضائیه بونی تأیید ایدرک دائماً شریکک قصد جرمیسی تحری وبقیر قصد صرف فعالیت ایتش بولنان بر شریکک جزایه معروض قالمیه جغنی تثبیت ایتددر . بناءً علیه غیر قصدی بر صوچی بلا قصد تشویق وتحریک ایله اشتراک تحقق ایتمز [۱]. بویله بروضعیده قاعللردن هربری ایقاع ایدیلان فعلک کندی حرکتیله سببیت ویردیکی نتیجه سندن معاتب اولمق لازم کلیر . چونکه بوراده بر اشتراک موضوع بحث دکلدر .

کذلک قصدی بر فعلی خطاء تحریک وتشویق ده تجزیه ایدلر ؛ چونکه قانوناً ضروری اولان عناصر تشکیله دن قصد نقصان اولمق حسیله ، بالنظریه ، اشتراک موضوع بحث اوله مامق ایجاب ایدر . بالواسطه ، ایقاع فعل ایدلدیکی ده ایلری سوریه مز ؛ چونکه تجریم اعتباریله واقع اولان فرضیه کوره ، طوغریدن طوغریه ایقاع فعل ایدن کیمسه نك مختار وقصدی فعلی اصل صوچ ایله خطاء تشویق آره سنده کی سببیت علاقه سی قطع ایدر .

شو حالده مشوق ومعاون یالکز قصداً تحریک ومظاهرت ایتدکلی فعللردن طولایی مسئول اوله بیلیرلر . بر صوچ قصدینه مضاف اولمقسزین سبق ایدرک تحریک ویاردم ایله تشویق ومعاونت تحقق ایدر مز ؛ بناءً علیه کیراجی ظن ایدرک افندیسنک اوینک ، آپارتماننک تقسیمات داخلیه سی حقنده بر خرسزه معلومات ویرن خدمتجینک فعلی ایله اشتراک حاصل اولماز [۲] . بناءً علیه تحریک ایدیلان فاعلک فعلیله مشوقک قصدی یکدیگرینه انطباق ایتزسه بر تحریکک وجودی درمیان ایدیه مز . مثلاً موصوف بر قتله تشویق ایدیلان بر آدم برسرقت ؛ ویا برسرقت تشویق ایدیلان کیمسه ده بر طولاندر یحیلق ارتکاب ایتسه ایقاع اولنان فعل مشوقک قصدینه اضافه اولنه ماز ؛ وکندیسنجه اشتراک مقصود اولیان بر فعلدن طولایی تجزیه سی ده ایجاب ایتمز . اگر ایقاع ایدیلان فعل تشویق اولنان فاعلک تشویق ایدلدیکی فعلک ده شدید بر درجه سی تشکیل ایلر ودها خفیف درجه ده

[۱] حاشیه لی قانون جزا ، غارصون ؛ کتا ، ۲ ؛ فصل ، ۱ ؛ قسم ، ۲ ؛ ۴ ؛ A ؛ نو ، ۳۴۸ -

۳۴۹ ؛ ص ، ۱۵۳

[۲] حاشیه لی قانون جزا ، غارصون ؛ کتا ، ۲ ؛ فصل ، ۱ ؛ قسم ، ۲ ؛ ۴ ؛ A ، نو ، ۳۵۱ ؛

ص ، ۱۵۳ .

مشوقک قصدینه اضافہ ایدیلیرسه حال بویله دکلدیر . بو، مثلاً، علی العاده برسرقرته تشویق اولنان کیمسهک مسلحاً ایقاع سرقت ایتمی حالنده واقع اولور . مادامکه فاعل طرفدن ؛ قرار ویریلن فعل ارتکاب ایدلمشدر؛ شریک بونک بتون شکلیرینی، و صفرینی نظر دفته آلمش عد ایدلمک مقتضیدر [۱] .

فقط موصوف بر قصدک فعل عادی نی ؛ غیرمعین بر قصدک بتون نتایجی احاطه ایده جکنی ده بالخاصه اشارت ایتک ایجاب ایلر . و مشوق کندیسینجه درپیش ایدلمش و ایدیلیمیه جک اولان بتون نتایجیه معروض قالیر، مکرکه عکسی تقیید ایدلمش اوله [۲] . مع مافیہ مجرد قصد جرمینک تحقیق کفایت ایدر . یوقسه قصدک خصوصیت و یا اخصیتی عیناً مشوقک کندی شخصی ایچون شرط دکلدیر ؛ بالفرض خرسزلنک عناصر تشکیلیه - سندن اولان استملاک قصدی اشتراک ایچون لازم کلر .

III اشتراکک جرمیتی ایچون فعل اصلینک جرمیتی شرطدر . بناءً علیه

۱ : فعل اصلینک تجریمی قابل اولمدینی تقدیرده تشویق و معاونت (بالواسطه برصوچ تشکیل ایدم بیلدیکی حالده بیلر) اشتراک اوله رق تجریم ایدیلر . بوجهل دن اولمق اوزره قانونک بذاته منع و تجزیه ایتدیکی فعللره، مثلاً، اعتیادی صوچلردن یالکز بریسنه [۳] اشتراک - اتخاره اقناع و یاردیمده اولدینی کبی صراحت مخصوصیه مقارن اولمدنجه (قیج ، ما ، ۴۵۴) - مستلزم جزا دکلدیر [۴] .

فعلک ، ابتداءً برصوچ اولمامسندن متولد بونتیجه جرمینک انتها ؛ ارتفاعی حالندهده محفوظدر ؛ و بوسبیلہ صوچی اورته دن قالدیران عفو عمومی ، مرور زمان او صوچه

[۱] مفصل آلمان حقوق جزایی، فون لیچ ؛ ج ، ۱ ؛ کتا ، ۱ ؛ قسم ، ۲ ؛ ۵۲ ؛ ۲ ، a ؛ ص ، ۳۳۷ . حاشیه لی قانون جزا ؛ غارصون ، کتا ، ۲ ؛ فصل ، ۱ ؛ قسم ، ۲ ؛ ۴ ؛ B ، نو ، ۳۷۳ ؛ ص ، ۱۵۵ . حالبوکه غارو فاعلک بوصورله مقرر جرمین بشقه سنی ارتکاب ایتدیکی حالده شریک کندی قصدی ساحه و درجه سندده مسئولیت معروض قاله جغنی درمیان ایدم رک بوفکره مخالفت ایدیور؛ مفصل فرانسیز حقوق جزایی، ج ، ۲ ؛ نو ، ۶۴۷

[۲] مفصل آلمان حقوق جزایی، فون لیچ ؛ کتا . حاشیه لی قانون جزا غارصون ؛ کتا ؛ نو ، ۳۷۵ ؛ ص ، ۱۵۵ ؛ نو ، ۳۷۸ ؛ ص ، ۱۵۶

[۳] حاشیه لی قانون جزا ، غارصون ؛ کتا ؛ 1 ، A ، نو ، ۹۵ ، ص ، ۱۳۸

[۴] حاشیه لی قانون جزا ، غارصون ؛ کتا ، ۲ ؛ فصل ، ۱ ، قسم ، ۲ ، 1 ، A ، نو ، ۸۸ ، ص ، ۱۳۸

مشارکتک جرمیتی ده رفع ایدر [۱]. فقط جرمیتی شرط اولان فعلک قابلیت تعقیبیه سی ضروری اولدیغی کبی فاعلک برائی ده شریکک محکومیتنه مانع اولماز [۲]. بوندن طولاییدرکه مجازاتی منع ویا رفع ایدن یاخود فعلک قابلیت اسنادیه سی سلب ایلان شخصی سبیلرله فاعلک جزاسنک اورتدن قالماسندن ، یاخود حقوق عمومیه دعواسنک اقامه سی ایچون مقتضی شرائط قانونیه دن برینک فقدانندن ده متأثر اولماز [۳]. ازان جمله فاعلک وفائی، محال فراده بولمسی ، مجهول قالمسی شریکک علیهنده تعقیبات اجراسنی منع ایتمز . کذلک تعقیبات اجراسی ایچون ایجاب ایدن شرائط قانونیه نک بر عارضیه اوغرامش بولمسی ده عین حاله تابع اولمق مقتضیدر [۴]. حتی معلوم وموجود بولنان فاعلی مقام ادعا تعقیب ایتمدیکی حالده شریکک حقنده دعواده بولمسی بیلر او شریکک ایچون قضائی بر مدافعهیه اساس تشکیل ایتمز [۵].

۲. آ. اسباب مانعیه اوغرامق ویا فراغت ایدلمک صورتیلر تشبث درجه سنده قالمش بر فعله تشویق ، فاعله قابل اسناد بر جرم موجود اولدیغندن ، تشویق دکلدر . بو حادیه صوجه شخصاً تشبث شکنده هیچ تجزیه ایدیلرله ماز؛ دیمک که فاعل اصلینک حرکات اجرایییه

[۱] کذا ، نو ، ۹۶ ص . ۱۳۸ نو ، ۹۷ ص ، ۱۲۹

[۲] کذا ، D ، نو ، ۱۱۸ ص ، ۱۴۰ . E ، نو ، ۱۵۳ ص ، ۱۴۳ . حالبوکه موث

بر غرضه مثلک مصونیت تشریعه سنک رفی حقنده مراسم متقدمه قانونیه نک ایفاسنه توسل ایدلیکنندن بحثله مدیر مسئولی علیهنده مدعی عمومیلرکجه اقامه دعوی اولمسی اوزرینه محکمه جه مدیر مسئول علیهنده ترتیب اولنه حق حکم مثل حقنده تماماً احساس رأی ماهیتنده کوریلرک ؛ ذاتاً حقنده قانون جزانک ۱۰۶ نجی ماده سی حکمته توفیقاً مرور زمان ده وارد بولنمیه جغنه مبنی ، مدیر مسئولک منفرداً محاکمه سنک رویتده جواز قانونی کوریلرله مدیکندن بحثله مثل حقنده کی مراسم قانونیه نک ایفاسندن صکره ایجاب قانونیه باقیلمق اوزره اوراقک اعاده سنه قرار اتخاذا ایدلمش « استانبول لوچنجی جزا محکمه سی ۵ شباط ۱۹۲۷ » ایسه ده ۱۰۶ نجی ماده مدلولنه کوره بر جرمدن مدخلی اولوبده علیهلرنده تعقیبات وتحقیقات پایلمیان کیسه لر حقنده مرور زمان وارد بولنمیان حادیه لر اوجرمندن طولانی بایلاز و مرور زمانی کن معامله لر اولوب بولنلر ده ۱۰۴ نجی ماده ده تعیین ایدلمش بولنلر جغنه ومبعوثلق مصونیتنک قالدیرلمنه دائر واقع اولان مراجعت بو جمله دن اولدیغنه وبا خصوص بومصونیت صرف شخصی اولوب شریکله سرایت ایدمیه جگنه نظراً بر اصابت قانونیهیه مقارن اولمیان قرار واقع علیهنه مقام ادعا جه ده طرق قانونیهیه مراجعت ایدلمه سی قواعد حقوقیه ایله تألیف ایدیلرله جگ بر ذهول عد اولتیق ایجاب ایلر .

[۳] کذا ، I ، نو ، ۸۶ ص ، A ، نو ، ۸۷ ص ، ۱۳۸ . D ، نو ، ۱۲۰-۱۲۲ ص ،

۱۴۰ . E ، نو ، ۱۵۳ ص ، ۱۴۳

[۴] کذا ، B ، نو ، ۱۰۱-۱۰۳ ، ۱۰۵ ص ، ۱۳۹

باشلامقسزین واقع اولان فراغندن شریکده کلیلله استفاده ایدر ؛ كذلك omnimodo facturus دینان ایقاع جرمة اولدن قطعاً قرار ویرمش بر فاعلی تشویقده لازم التجزیه اولیان بو کیفیتلر آره سنده ، ذکر ابدلک ایجاب ایلر .

ب ؛ فراغت اولنان و یا اسباب مانعه حیلولت ایدرک اجراسنه باشلامه میان صوچه معاونت حقنده ده حکم عینیدر .

۳ : آ ؛ تشبیه تشویقده تشویقه تشبث کی مستلزم جزا دکادر . مشوقک قصدی ، طبقی فاعلک قصدی کی ، اجرایه منجر اولمیدر . اگر فاعلده بو قصد یوقسه (مثلاً میمونجنگ بریری آچدیغی ، هیچ بر قصد نهائی به مضاف اولمقسزین ، بالکزه تجربه ، ایتک ایستیورسه) ، بالنتیجه مستلزم جزا بر تشبث یوقدر ؛ اگر بو قصد ، مثلاً فاعلک جرم مشهود حالنده یا قالاتمش اولمسی ایسته مک کی ، مشوقده غیر موجود اولورسه ، او حالده تشویق موضوع بحث اوله ماز . نته کیم خرسزنی یا قالاتم ایچون چالینان مالی حفظ . ترخیص ایدیلان مخبرک بو حرکتیه اشتراک تحقق ایتمز [۱] .

ب ؛ معاونتک نتیجه جرمیه نک حصول بولیه جفنی و یا بوله میه جفنی بیلرک واقع اولان معاونتی یاردیم عد ایدلر .

IV اشتراکک فعل اصلی به تبعیتندن بوجه آتی نتایجده چیقار :

۱ ؛ تشویقه تشویق و یا معاونته تشویق فعل اصلی ؛ بالواسطه اشتراک تشکیل ایلر [۲] . برنجیسی فعل اصلی به ترتیب ایدلمش بولان ابتدائی درجه جزا ایله وایکنجیسی معاونت ایچون تخفیف ایدلمش مجازات درجه سی ایله تجزیه اولنور . معاونته معاونت و تشویقه معاونتده كذلك فعل اصلی به بالواسطه بر اشتراکدر و برنجی شکله (یعنی معاونته معاونتده) بر درجه تخفیفاً تعیین جزا اولنور .

[۱] فرانسه محکمه تمیزی ، ۱۱ برومه ، سنه ، ۱۴ . مع مافیله فون لیچ ؛ محرک فاعل l'agent provocateur ک ، ولوکه فاعلی اله ویرمک اوزره ، واقع اوله جق اجرایه مقارن تشویقی مستلزم جزا عد ایدیور ، چونکه تکمیل ایتمش بر فاعلده کی تشویقک تام اوله جق مطالعه سنی درمیان ایدیور . (مفصل آلمان حقوق جزایی : ج ، ۱ ؛ کتا ، ۱ ؛ قسم ، ۲ ؛ ۵۲ ؛ II ، ۳ ، a ؛ ص ، ۳۲۸ ،

[۲] غارو ایلک اول بو فکره اشتراک ایلش ایهده (مفصل فرانسه حقوق جزایی ، غارو طبع ، ۱ ؛ ج ، ۲ ؛ ص ، ۶۷۷) بالاخره تبدیل اجتهاد ایله بوقناعندن رجوع ایلشدر (طبع ، ج ، ۲ ؛ ص ، ۲۵۰)

۴؛ عین فعله متعدد دفعه اشتراك بر صوچ تشکیل ایدر . بونسکه برابر بر فاعل بر چوق کیمسه لر طرفندن تشویق ایدلدیکی تقدیرده افعال عدیده بولنه بیلیر . اگر بر کیمسه طرفندن تک بر فعل ، مثلاً تحریک ایدن بروسيله ، ایله بر چوق اصلی فعللر تشویق ایدلمش اولسه نتیجه نك تعددینه رغماً ، اراده نك تظاهرنده کی وحدتن طولانی فعلده کی وحدتده محفوظدر .

۵؛ مشوق ویا معاون ، ایستر نفوذ معنوی-ایله ، ایستر ماده یاردیمیه ، صوچک فعلیاته انقلابی بالذات منع ایدرسه جزادن استخلاص ایدر ؛ یالکز بو وجهله جزادن قورتولوق ذات فعلک منعه موقوفدر ؛ یوقسه باشلانمسه یاردیم ایدلدیکی افعال اجراییه نك اکیلنه رضا کوسترمیه نك لفظاً رجوع شریکی قورتارماز .

۶؛ شارعک تشبث واعداد واحضار حرکاتی - تشبث بچشنده کوردلیدیکی وجهله - مستقل بر صوچ عد ایدلدیکی برلرده فاعل وشریک عین جزایه معروض قایلر . افعال اشتراکیه قانوناً مستقل صوچ شکلنده تجزیه اولندیغی تقدیرده ده کذلک بو حکم تطبیق اولنور .
۷ بر کیمسه نك افعال متعدده ایله عین صوچه اشتراک کنده participation plurale
آغیر فعللر ، خفیف فعللری بلع ایدر ؛ بناءً علیه بر صوچک ایقاعنی تشویق ایدن بر کیمسه بالاخره اونو ارتکاب ایسه ، بو تشویق ذات فعله تداخل ایده چکی کبی اوکا معاونت ایسه او حالده ده یالکز مشوق ایدیلر .

VI بو بولده احکام عمومی سی تعیین اولنان اشتراکک عرض ایده چکی خصوصی وضعیتلر احکام مذکورده نك تطبیقی تحدید ایدر .

۱؛ بر کیمسه نك متصرف اولدیغی ، بر مؤیده جزائییه ایله مؤمن منافعه توجیه ایدیلان بر تعرض بالذات کنديسنك اشتراکی تجزیه ایدلمز ؛ مثلاً قاجیریلان بر کنج قیزک قاجیرمه فعلنه یاردیم ایتمی بر جزایه معروض قالمز ؛ کذلک بر کنج قیزک معلم ویا مربی ویا وصیسی جنسی مناسباته تحریکی مستلزم جزا دکلدرد . اغفال ایدلمش بر چوچنك منقول ویا غیر منقول بر مالی آخره دور ایتمی ، ویا بر کیمسه نك کندي ضرورتندن ، تجربه سزلکنندن ، احتیاط سزافندن ، جهالتندن بالاستفاده انتفاع ایتک ایستیان بر آدم حسابنه چالیشمی ده عین حکمه تابعدر .

۲؛ فعل اصلی جزاسز قالبده افعال اشتراکیه نك مستقل بر صوچ اوله رق تجزیه ایدلدیکی حالده فاعل اصلی او مستقل صوچک مشوق ویا معاونی اوله رق تجزیه ایدیلز .

بناءً عليه پزونكك ، پزونكلك اجرتی و یرن كیمسه ، كذاك بشقه سنی كندی فرارینه عزم ایتدیرن محبوس جزاسز قالیر .

۳؛ قانونك احكام عمومیه سنه نظراً معافیت جزائییه بی حائز اولان كیمسه لر بشقه لرینك فعللرینه ، اشتراك حالنده ده جزا كورمز لر .

اهوال شخصیه ك افعال اشتراكیه تأثیری

I اشتراكك فعل اصلییه تبعیتندن شو نتیجه لر چیقار :

۱؛ فاعلك اوصاف شخصیه ویا وضعیت فعلیه سی ؛ فاعلك جرمیتنی معذور قیلدینی ویا جزائییتنی تزید و تنقیص ایلدیکی حالدله تشویق ویا معاونتك جرمیتنی فاعلك فعلنك جرمیتی تعیین ایتك ایجاب ایلر .

۲؛ شریكلك اوصاف شخصیه و وضعیتلری ، مستقل بر جرمیتی حائز اولان هم فعللر و صوچی برابر ایشلیانلر نقطه نظرندن ، هیچ نظردقته آلتماز ؛ اولرك هربری كندی شخصی اوصاف و احواله و خصوصی وضعیتنه كوره تجزیه ایدیلیر .

II قانون جزامن اشتراكك فعلی اصلییه تبعیتندن متولد بونیجه لری مطلق اوله رق قبول ایتمش دكلدر ؛ بو خصوصده لزوم كوردیكی شرائطی متنبده بالذات تصریح ایتمشدر :

۱؛ جرمیت و جزائیته مؤثر و شخصه مربوط دائمی ویا عارضی احوال و اوصاف آنجق جرم ویا قباحته اشتراك ایلدكلی زمان اوكا واقف اولان فاعللره سرایت ایدر (قبح ، ما ، ۶۶) . یوقسه بو خصوصی صفتلره علمی لاحق بولمیان شریككده ، ذات فاعلك جزاسنه كوره ترتیب مجازات اولنور .

مثلاً ؛ باباسنی اولدیرن برقاتله ، مقتولك اوغلی اولدیغنی بیلهرك ، معاونت ایدن شریك بابایی اولدیرمه فعلنه اشتراك ایتمشدر ؛ یوقسه علی العاده قصداً بر آدم اولدیرمه یه دكل ید تعلیم و تربیتنه مودوع بر شخصك عرضه كچن معلم ویا مربی یه ، بو صفتلرینه مطلع اوله رق ، اشتراك ایدنلر حقنده ده عین حكم واقعدر .

۲؛ قانونمذك بو خصوصده کی صراحتی شریكلك شخصی اوصاف و احوالی اصل فاعللرك جرمیت و جزائیته مؤثر اولمسنی موجب بر عبارتیه احتوا ایتكده ايسه ده بوشكل استدلال قواعد عمومیه ايله قابل تألیف دكلدر .

۳؛ غیر قابل تجزیه اولان بر فعلی جزایه معروض قیلان ، یعنی جزایی تشدید و تخفیف

ایتمکسزین جرمیق منتج اولان شخصی اوصاف واحوال موضوع بحث اولورسه بونلر صورت مطلقه ده مشوق ومعاون شریکده سرایت ایلر؛ یعنی اشتراکک فعل اصلی به تبعیتی تمامیه محفوظدر .

بالفرض وظیفه مأموریته متعلق صوچلر آنجق مأمور اولانلر طرفندن ایقاع ایدیلر. بیه جکی ومأمور اولیانلر بصوچلری آنجق بالواسطه ارتکاب ایده بیلوب، بلا واسطه قاعیتلری ممکن اولدیغی حالده بر مأمور طرفندن ایقاع ایدیلر جک اولان بوفعله مأمور اولیانلرک اشتراککری پک اعلی قابلدرد .

۴؛ فعلک جزاسنی تشدید ایدن مادی اسباب دخی، جرم وقباحثک وصفی تبدیل ایده جک شکله بیه اولسه، فعل ایشلندیکی زمان اوکا واقف اولان شریکله کذلک سرایت ایدرد. مثال؛ بر خرسزلفه اشتراکک ایدن کیمسه چالینان اشیایک منافعی عمومه تخصیص ایدلمش اولدیغنی بیلدیکی حالده بووضعیت تحقق ایدرد (قج، ما، ۱۶۷).

۵؛ مجازاتی اسقاط ایدن اسبابک وجودی ویا فعلک قابلیت اسنادیه سنک فقدانی ویاخود ترتیب جزا امکاتی سلب ایدن شخصی اسبابک تحققی حالده بوشراط، قانونده ایستر برصراحته مقارن اولسون، ایستر اولسون، آنجق تعلق ایتدککری شخصلرحقنده مؤثر اولورلر. دیگر شرکا بوندن استفاده ایده مز .

جزا

I برقاچ کشتی طرفندن برصوچ یاپیلدیغنی حالده مختلف وضعیتلر حاصل اوله بیلیر: ۱؛ برلکده صوچ ایشلیانلر (هم فعللر Les coauteurs) دن هربری اوفعله مخصوص جزا ایلر جزالندیریلیر (قج، ما، ۶۴، فقر، ۱. ایتا، قج، ما، ۶۳، فقر، ۱) حتی - بالتطریه مشول اولماق ایجاب ایدن - بردیگرینک تلقینیه صوچ ایشلیانلری بزم قانونمز تماماً تجزیه ایتمش و آنجق عزم ایتدیرن آدمی ده عین حکمه تابع طوتمشدر (قج، ما، ۶۴، فقره، ۲. ایتا، قج، ما، ۶۳، فقره، ۲).

آنجق فلی اجرا ایدنک اونی ایشلمکده شخصی بر منفعتی اولدیغنی ثابت اولورسه مجرد فاعل معنوینک ویردیکی عزم ایلر حرکت ایلدیکی محل شبهه اوله جفندن اونک جزاسی اعدام ومؤبد آغیر حبسه بدل یکرمی ومؤبد سورکونه بدل بش سنهیه قدر آغیر حبسه تحویل وسائر جزالرک آئیده بری تنزیل ایدیلیر. (قج، ما، ۶۴، فقره، ۲).

II اشتراك :

اشترك شكلرينك قانوناً هيچ بر خصوصیتی موجود اولمديغندن هېسى عين حكمة تابع اولمق اقتضا ايلر . و بو سبيله واضع قانون شريكلار ايچون ذات فعله مخصوص جزا اعدام و مؤبد آغير حبسدن عبارت اولديني تقديرده اون سنه دن آشاغی اولماق اوزره آغير حبس و مؤبد سوركون ايسه اوچ سنه مدتله موقت سوركون جزاسی تعيين واحوال سائرده اصل صوچ ايچون معين جزا لك ياريسنی تنزيل ايدیور . (قج ، ما ، ۶۵ ، فقره ۱)

آنجق اشتراكی انضمام ايتمكسرين فعلك ارتكابی ممكن اولميه جنی ثابت اولان واحوالده شريك بوتنزيلاتدن استفاده ايدمه مز . (قج ، ما ، ۶۵ ، فقره ۲ ، ايتا ، قج ، ما ، ۶۴ ، فقره ۲) .

III كرك مادی و كرك شخصی اسباب مشدده ، حين ايقاعنده اوکا واقف اوله رق برلكده صوچ ايشليانلرده ، ايستر فعلی ارتكاب ايتك ويا طوغريدن طوغری به برابر ايشله مك صورتيله وايسترسه شكل معينده کی اشتراك وجهله اولسون ، سرايت ايدمه جكندن اسباب معروضه نظر دفته آلمق صورتيله تعيين جزا اولنور . (قج ، ما ، ۶۶ ، ۶۷ ، ايتا ، قج ، ۶۵ ، فقره ۱ ، ۶۶) حالبوكه اسويچره لائح طاسلاغی بواسبابه ابتداء تشديد مجازاتی آنجق اوشخصلره قصر ايلشدر (اسويچره لائح طاسلاغی ، ما ، ۲۷) شوقدر كه اسباب شخصيه طولاييسيله ترتيب ايدیلان جزا لك آرتيريله رق بالغ اولديني مقدار اعدام و مؤبد آغير حبسده يكرمی سنه دن يكرمی درت سنه يه قدر آغير حبسه تحویل واحوال سائرده آلتیده بری تنزيل اولنور . (قج ، ما ، ۶۶ ، فقره ۲)

IV ايتاليا قانون جزاسی فاعلی صوچ ايقاعنه عزم ايتديرنلره ، فعلی ارتكاب ايدنك اونى ايشلمكده برمنفعت شخصيه سی اولديني تقديرده توجه ايدمه جك حجره جزاسی يرينه آغير حبس حكم واحوال سائرده ترتيب اولنه جق جزا مقدارينك آلتیده بری تنزيل ايدیور . (قج ، ما ، ۶۳ ، فقره ۲)

افعال اشتراكی ده حجره جزاسی اون ايکی سنه دن آشاغی اولماق اوزره آغير حبسه و مجازات سائرهي ياريسنه اينديريور . (قج ، ما ، ۶۴ ، فقره ۱)

شخصی سبيلك سرايتنده حجره جزاسی يكرمی بش سنه دن اوتوز سنه يه قدر آغير حبس اولمق اوزره ترتيب ايديله جك مجازاتك آلتیده بری تنزيل ايدیلير .

فرانسز قانوننه نظراً بر صوچك شريكلى، قانونك آريجه صراحتى اوليان برلرده ،
عين فاعل كې تجزيه ايديليرلر (فر ، قج ، ۵۹)
آلمان قانون جزاسنده ايسه بر قاج كشى برلكده بر صوچ ايقاع ايلدكلى تقديرده
طبق فاعل كې جزا كورور (آلمان ، قج ، ما ، ۴۷)
مشوق و معاونلرك جزاسى بالذات فاعله تطبيق ايديلان قانون ايله تعيين ايديلير (كذا ،
ماء ۴۸ ، ۴۹)

اسويچره لايحه طاسلاغنده ايسه فعله اشتراك ايدنلرك جزاسى تخفيف اولنور (ما ،
۲۷) يعنى فعلى بالذات ايقاع ايتيوبده اوكا اشتراك ايلانلرك شريكلكلى قانونى اسباب
مخففه دن اوليور .

عبدالله رهي

